

Posudek vedoucího diplomové práce Michala Peškara „Volební systém do Poslanecké sněmovny v ČR: geneze, vývoj a jeho další směřování“

1. *Michal Peškar* si samostatně zvolil téma diplomové práce a jeho zpracování se zhostil se zdarem. Jako vedoucí kvalifikační práce jsem byl skutečně jen v roli konzultanta, jenž naslouchá nápadům a plánům motivovaného diplomanta, jež není třeba nijak zásadně usměrňovat, snad někdy jen vést k dotažení dílčí myšlenky, resp. k jejímu upřesnění. Vznik práce jsem měl možnost sledovat po jednotlivých kapitolách, k dispozici jsem měl i úplnou pracovní verzi. Jelikož jsem mohl ventilovat své pocity průběžně, necítím nyní potřebu sepisovat obsáhlý posudek.

2. Tematika volebních systémů je v české politologii zevrubně diskutována, a to i vzhledem ke slabinám, jimiž se vyznačuje jejich praktické působení. Přesto se domnívám, že zvláště z perspektivy právníka znalého právní úpravy a relevantní judikatury není téma zcela sterilní, tj. vyčerpané jinými autory. Na škodu by nebylo ani jeho prosté shrnutí a utřídění, což diplomant činí, navíc se svými vlastními postřehy. Je si přitom vědom toho, že volební inženýrství není samospasitelné, neboť přinejmenším stejně významné je chování voličů a politických elit.

3. Z hlediska formálního je diplomová práce zcela vyhovující. Čítá 64 stran dobře srozumitelného autorského textu, seznam zkratk, důkladný a nejspíše vyčerpávající seznam literatury, jakkoliv vzhledem k tématu s jednou výjimkou jen českojazyčné (ne všechny shromážděné tituly jsou však citovány), seznam elektronických zdrojů, zejména sněmovních tisků, a konečně seznam právních předpisů a soudních rozhodnutí. V tomto ohledu jde patrně o nejpečlivěji zpracovanou diplomovou práci, s níž jsem přišel do styku. Citace jsou korektní, počet poznámek pod čarou dosahuje čísla 156. Jen výjimečně se vloudí překlep.

Vedle autorského textu a zmíněných náležitostí k práci patří rovněž 26 netuctových příloh, v nichž jsou obsaženy volební modely a prediktivní hodnoty přirozených prahů ve vztahu k návrhům variant volební reformy z jara 2009.

4. Diplomová práce se člení na instruktivní úvod, důkladný závěr a tři dále dělené výkladové kapitoly („*Volby v demokracii*“, „*Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky*“ a „*Návrhy na změnu volebního systému*“).

Oproti možnému čtenářovu očekávání se první kapitola nevěnuje především výkladu o smyslu voleb, nýbrž převážně volebním systémům, čímž tvoří rámec rozboru českých realit. V nich stojí za zmínku srozumitelné podání základních principů volebního práva, včetně prohrěšků vůči nim, zejména však shromáždění argumentů různých „vln“ kritiků zkoumaného volebního systému a reakcí na ně. Judikatuře možná mohla být věnována větší pozornost, vedlo by to však k posunům v koncepci práce. Nicméně i v této podobě je vytěžována jako vodítko pro posuzování ústavní konformity variant volební reformy z roku 2009.

Sám bych zřejmě větší důraz kladl na rozbor okolností, které vedly k zakotvení poměrného systému po vzniku Československa (národnostní menšiny?) i po roce 1989 (politická pluralita?) a na testování jejich trvalosti. Otázka po typu volebního systému je ostatně velmi podstatná rovněž ve sváru konkurenčního a konsensuálního modelu demokracie (schematicky *Lijphart* versus *Sartori*). Obojí nám umožňuje osvětlit, zda je volba volebního systému pouhou nahodilostí, anebo zda má strukturální důvody. To má význam také pro

zamýšlení se nad budoucím vývojem volebního systému (status quo, modifikace, alternace). Z hlediska zaměření práce však jde o marginálii.

Diplomovou práci považuji za důkladnou a osvědčující nejen autorovu znalost tématu, způsobilost pracovat s literaturou, právními předpisy i judikaturou, ale také schopnost samostatně přemýšlet. V mezích možného je rovněž užitečná jako shrnutí debat, jež rozhodně nejsou uzavřenou minulostí, neboť dříve či později se volání po změnách volebního systému pro sněmovní volby opět ozve. V závislosti na průběhu obhajoby ji proto doporučuji hodnotit známkou „výborně“.

V Praze dne 2. ledna 2012

doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D.